

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(XIII.)

A' TS. ÉS KIR. FELSÉG' KEGTELMÉVEL

Indúlt BÉTSBŐL Pénteken 12. Februáriusban. 1796.

* *

*Non omnium eorum, quæ facta sunt, ratio
reddi potest.*

A' Természet', és Történetek' leg szorgalmasabb
Visgáloinak is meg kellett azt vallani, hogy nem
minden dolognak lehet a' valóságos okát fel-találni.
Ha valaki ezen esztendő' folyamatyát meg vizsgálja,
találni fogja, hogy az idén a' Tét rend kívül kelle-
metes, a' Fársáng rend kívül rövid vólt, és mind a'
kettőnek különös *Resultatumai* (következései) van-
nak. A' Tét következtésének meg-visgálása az Ast-
ronomico-Medicusokat illeti, a' Fársáng tartozik in-
kább a' Politicusokhoz, nem azért, mintha a' Politicá-

N

nak a' Fársángbann volna több foglalatossága, hanem azért, mivel a' Fársáng mintegy *Politificium* (a' *Politica* meg-nyugovása.) Mi tehát ezen Fársángnak Resultátuma? *Non omnium eorum, quæ facta sunt, ratio reddi debet*, nem minden dolgot kell a' *Curiositásnak* tudni. A' Fársáng az esztendőnek az idő-töltésre ki választott része; mentől rövidebb tehát a' Fársáng, annál nagyobb rész marad az Esztendőből a' nem idő-töltésre, ime e' ízért melly jó következőse vagyon az Idei rövid Fársángnak az egész esztendőre!

B é t s.

Felső Urunk Gróf *Klerfét* az *Alsó Rénusi* tábornak vezérlését, a' maga gyakor izbenn meg-újított sürgető kerésére, el-venni, és a' nevezett tábor' vezérlését *Károly Királyi Fő Hertzegre* bizni, méltóztatott. — Ugy értettük, hogy Gen. *Bellegarde* rendeltetett volna ő Hertzegsege melle.

Méltóztatott ő Felsőge továbbá Gróf *Klerfét*, az ő eddig meg-mutatott hívséges és nevezetes szolgálataira n. zve, az *Arany Gyapjas Renddel* meg ajándékozni.

A' H. *Lichtenstein Károly* duellálására néve az a' végső Sententzia hozattatott: hogy B. *Weichs:* a' ki duellált a' Hertzeggel, *Spielbergre* 8 esztendői fogságra megyen; Gr. *Rosenberg*, a' kinek jelen-létiben és szobájában történt a' *duellum*, a' *Bétsi* Politzáj házbann 2 esztendői fogságot visel; a' testvér öttse pedig a' halálra sebesített 's-meg is holt Hertzegnek. U. *Lichtenstein Wentzel*, a' ki hasonló-képpen jelen-volt, noha nem mint *Secundans*, a' duelláló szobábann *Saltzburgba*, küldtetetik *Bétsből* mint oda való *Kánonok*.

Azonn *Házafiui kadi* segedelem ajánlások között, mellyek a' közelébbi *Bétsi Udvari Ujjság*bann is elő számlálatnak, tisztelettel való meg-neveztetést érdemelték nevezetesenn az itt következők:

A' *Pesti* *Universitás'* *Redellusa Szathmári István* Ur, 2000 forinttal együtt 146 fl. 16 kr. — A' *Nyitrai* *Püspök*, a' két *esztendőkre* ígért 12 ezer forintoknak egy 3-mad részét, 3000 Forintokat — a' *Kalocsai* *Püspök* *Gr. Kollonics László* ö *Exja* 3000 — a' *Primás* ö *Eminentziája* *Hertzeg Batthyani Josef* 60 ezer — *H. Batthyáni Lajos* 10 ezer — *H. Batthyani Theodor* 10 ezer — az *Esztergomi Clerus* 6 ezer Forintokat — *Veszprém* *Varmegye* 1560 — *Pesti* *lakos Kemnitzer Janos*, a' kit *Felsőleges Urunk* *nemességgel* is meg-ajándékozni méltóztatott, 1500 Forintokat — adtak ezenn *alkalmatósággal* a' *közjó* elő *mozdítására*, és a' *Kegyelmes Fejedelemnek* a' *köz* *ellenség* ellen való *segéllésere*.

E l e g y e s J e g y z é s e k .

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Egy *Swéviai* *mezei* *gazdának* meg-*jegyzései* szerént, a' *gazdákra* nézve jó *resultatumát* lehet ennek a' *Télnek* várni: — „A' *jelen lévő Tél* (igy ír ez a' *gazda*), arra adott *alkalmatóságot*, hogy az *esztendők'* *lajstromában*, *hasonlót* *keressünk* hozzá; és mi, *ebbenn* a' *tekintetbenn* is *bizonyosnak* találjuk lenni azt: hogy a' *Nap* *alatt* *semmi* *ujj* *dolog* *nem* *történik*. A' *Würtembergai Chronikában* az a' *jegyzés* *olvasztatik*, hogy az *1420-dik* és *1423-dik* *esztendők* között *le-folyt* *idő* *szakasz*, a' *leg* *termékenyebb* és *leg* *oltsobb* *lett* *vólna*. Az *elsőnek* ezen *8* *esztendők* *közzül* (az *1420-diknak*) *éppen* *ilyen* *meleg* *Télje* *vólt*, *mint* a' *mostaninak*. A' *gyümöls* *fák* *Mártzius'* *20-dikára* *már* *ki-bimbóztak* *vólt*; a' *szőlő* *gerezdek* *Áprilisbenn* *ki-virágoztak*; az *Aratás* *Pünkösdkor*, az *ősz* *pedig*, *Bertalan* *napkor* *esett*. *Bor*, és *gabona* *bövséggel* *termett*. Ez a' *termékenysége* a' *földnek*, *pedig*, *noha* a' *következő* *Telek* *nem* *ilyen* *melegek* *vóltak* *is*, *8* *egymás-után* *való* *esztendőig* *tartottak* *igy*., — *Jó resultatum!*

A' *Spanyol Királyi Familiát* *késérő* *útazok'* *segregének* *számát*, a' *kik* *leg* *kevesebbre* *teszik*, *5000* *emberekből* *írják* *állani*.

Egy Német Író ilyen Felséges képzelődéseket közöl velünk a' Bétsi, Londoni, és Pétersburgi hármás Szövetségről :

„Europa talám soha nem látott még egy szebb napot annál, mint a' mellyen ez a' *hármás Szövetség*, mint egy az ő Politikájok' kebeléből, elő állott.

„A' Szövetséges Trakták, annyira el-vefztették vólt az ő betseket az *Acheni* Bekétség-kötéstől fogva, hogy nem lehet nem bámulni rajta; mi némü hideg és lágy-meleg indulattal vették az első hirt még a' mi leg nagyobb politikufsaink is erről a' hármás Szövetségről.

„Az, a' mi szép és felséges, a' tökellesedeésre és iz-érzésre nézve, rend felett való módona emelkedett a' folyó Századbaun: de még is nem olyan nagy mértékben, mint a' millyenben a' valóságos Politikai izlések és principiumok lejjebb szállottak; a' honnann következik az is, hogy ezen három Udvarok között kötött Szövetségnek nemes tzelja is, illyennak lenni majd közönségesen meg nem esmeretett.

„Lehet, hogy az a' fátyol, a' mellyel ezen nagy Kötésnek titkai a' közönségessé-való-létel ellen fedeztetnek, vastagabb, mint-sem hogy ennek szebb részei azon kereftül láttfzhatnának. A' Politikai böltsesség' tulajdonsága az, hogy a' kereftül-néző szemek előtt szorgalmatosonn el-titkólja az olyan titkokat, a' mellyek felöll bizonyos, hogy nem kedvesek azoknak a' szemeknek.

„A' 3 Udvarok' Kabinétyaikból ezen nagy Kötésnek valóságos tulajdonságai közzül a' még eddig tsak ez az egy hatott által a' titkok' vastag fátyola áll, hogy: *ez a' Kötés egyedül és egészszén, tsak Európának tsendessége' fenn-tartódása végett állítottott lábra.*

„Ki vólna az, a' ki tsak ezzel is elegendé meg ne elégedhetnék? Nem esmér *Europa* ezen oráig meg egy olyan kötést is, a' mellynek ehez ha-

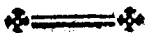
sonló felséges, ilyen közönséges, és a' Nemzeteknek illy közönséges meg-elégedésekre szolgálható tzelja lett volna. Ezen Század-beli minden Kötéseknek egyéb tzeljai voltak, t. i: leg nevezetesebbenn ország-foglalás, vagy az el-foglaltaknak vizfsza-nyerése; hanem, tsak egyedül és egészzen *Europának* tsendéségé fenn-tartására, egy sem tzelozott.

„ Ez a' minden tekintetben a' leg nagyobb **3** *Europai* Udvarok között lábbra állítottott Kötés, egy olyan történet, a' melly nem tsak politikájára, hanem igazságofságára, és az ennyi háboruk által terheltető emberiséghez viseltető és belölle ki-tündöklő érzenységre nézveis, ditsösséges.

„ Fontos ez a' Kötés

„ Hször. Arra az idő-pontra nézve, a' mellybenn lábbra állítottott.

„ Ekkor a' Frantzia már a' *Rénuson* innen, és azonn a' punktumonn állott, hogy *Német* orfzág-nak nagyobb részét fel-prédálja. Már egy nagy Udvar, a' maga mindent fel-ölelő Politikája szerént, készenn tartotta azonn lántzokat, a' mellyekre a' Német birodalmat, a' Frantzia erőfzak-nak első hunyoritása után, akarta tenni. Már, a' mint-egy elő segítve egyfizersmind öfzfze találkozott környülállások, úgy mondván meg-határozták volt azt az állapotot, a' mellynek a' *Német* Rendek magokat egygyenként alája adni kéntelenítették volna: midön azonbann a' három szövetséges Hatalmafságok, mint-egy az Istenek' Felséges Tanátsábol elő állván, így szollottak egész *Europához*: — „*Mi, el-válatatlanul egyesültünk egymással Európának tsendéségére; mi vizfsza adgyuk neki a' tsendéséget: de minden erönket is elő fogjuk ennek meg-akadályoztatói ellen venni.*„ — Egy olyan időbenn, a' midön *Német* orfzág-nak *fatuma* már a' mérő serpenyöbe fel volt téterödve, nem mutatódhatott az elnyomatott emberiséghez nagyobb jó-tétel annál, minthogy ezen hatalmas *Kötés* által azoknak a' Ha-

talmasságoknak vas kötele öfzsze szaggatódott, a' kik azért, hogy mindent birhafsának, mindenenn uralkodhafsának, és hogy tsak ök lehetsenek a' nagyok, magok körül mindeneket meg-alázni, földhöz verni, és semmivé tenni akarnak. Azokra nézve, a' kik tudgyák, melly betses legyen a' jó idő-beli meg-mentés, és mit tegyen *lenni és nem lenni* — ezen kevés szókbann eleget mondottunk.

„II)szor. *Fontos ez a' Kötés, a' benne résztes Hatalmasságokra nezte.*

„Nem szükséges hofzszu mutogatás annak, hogy, ha ezeknek együtt dologozó ereje, az ő fekvéseikből származó hafsokra, belső tehetőségekre, és tehetségeknék kút-fejeire nézve, ha szintén valamely nemes tzélnak el-érésébenn egész *Europának* törvént nem szabhat is, de sokat tehet; mivel-hogy a' mibenn egyiknek a' hármai közzül fogyatkozása vagon, a' másik azzal gazdagon bővölködik. A' 3 öfzsze-szövetkezett Hatalmasságok, az alatt, míg más néhányak, ezenn Frantzia háborunn, tsak valami politikai *Volontér* módonn kerefsztül vérekedtek, *Attalus*i hívséggel és áthatatofsággal viselték magokat, mellynek igafságát talám a' következő világ fogja inkább meg-esmérni, mint a' jelen-lévő. Halhatatlan ditsöfség tulajdonittathatik az *Orosz Udvar*nak azért, hogy az *Északonn*, egyedül kentelenített bonn a' tsendefséget. *Austria* is egyedül tartotta lá-a' *Renusnál* az 1794-dik és 95-dik esztendöbenn tusakodni a' Frantziákkal. *Anglia* minden Szövetségeseinek el pártolása által sem tántorittathatott meg, hogy a' jó és igaz ügynek elő-segállése mellöil el-áljon. Három illyen Hatalmasságok, a' kik a' tűz-nék probáját illy áthatatos állandósággal ki-állották, valóbann leg alkalmasabbak arra, hogy *Europa* tsendefségének lábra-állittására, Szövetséget kösse-nék. De nem kell ezenn Udvaroknak még azt a' tulajajdonságaikat is el-mellözni, a' mellyel *Europában* kevesek ditselkedhetnek. Az *Orosz Birodalom*, eleitöl fogva bé-töltötte a' maga kötéseit, ha tsak előre el nem láttatható környülállások, az ő mun-

Rátságának ki-terjedését nem akadályoztatták. *Anglia*, majd minden háborubann hív Szövetségnek bizonyította lenni magát az ő ki-jelentett baráttaihoz. *Austriát* pedig, egy példát sem mutat a' Historia az iránt, hogy mint Szövetség, a' maga hívségét valaha meg-szegte volna. Tsak ezenn tulajdonságról az egész világ előtt esmeretes Hatalmaságoktól lehet egy olyan Szövetségnek bé-töltésit remélni, a' mellynek az egész Europa' tsendességének helyre állítása a' tzelja.

„III)szor. Rend kívül fontos ez a' Szövetség az abból szükséges-képpen folyó történetekre nézve.

„Egy nemes és felséges tzelra ösfze-fzövetkezett 3 Hatalmaságok, a' kik annak végre-halytására elégséges erővel bírnak, és a' kik a' Frantzia változásoknak szomorú példája által a' Magok Állandó meg-maradását költsönösön munkalódni kéntelenítettnek: szükséges-képpen nagy történeteket víznek ezenn *Kötés* által tökéletességre; mellyek közzül néhányak már is a' világ előtt esmeretesek. P. o: — Alig vólt ezen *Kötésnek* végre halytódása még nyilvánosságos, midönn a' kevély Frantzia, a' ki a' *Dánus Udvar* békeféség-kezdő közbenn-járását, még Septem-berben meg-vetve vízfza vetette vólt, békeféséges jelengetésekben kezdett foglalatoskodni. — *Austriais*, ezen *Kötésbe* helyezettett bizodalommal ütött reá, a' Német földönn a' hol a' téli késő idő még meg-engedte, a' Frantziákra; és az ő föbb erejeket széljel vervén, a' Német határ-várat meg-fzabadította, és azonn az annyira fel-magafztaltatott *Demarcatzid'* lineájánn, minden tartózkodás nélkül kerefztül rontott. — *Prussia*, magát hátra vonni kéntelennek, és a' maga környülállásaival *Lengyel* országra nézve nem meg-egyezönek látta lenni, hogy az *Orosz* Birodalomtól hátulról, *Hannoverát* pedig oldalfélt meg-támodtásék. — Mind azok a' projectomok, a' mellyek a' Német Birodalombann itt-amott történhetek, mint egy puffra egyfzerre el-enyésztek. — Egyfzeribenn mútogatni kez-

dették még a Frantziáknak is, hogy a *Rénaton* túl a *Mosella* és *Mosa* mejjékeinn lévő vidékeket, nem mind oltalmazhatták meg. — A XVI-dik *Lajos* leánya ki adatott. — A *Dánus* Udvar elibe most már nem lágy meleg jelentések tétetődtek. Már most a Frantzia, *Prussusra* való minden tekintet nélkül, abban idő-pontbann, a midönn *Prussia* az *Orosz* Tsászárnénak tettése szerént, a Tsászáriak előtt *Krakaut* ki üresítette, 's-maga *Warschaut* el-foglalta, fegyver nyugvást ajánlott *Ausriának*. Meg-történtek volna-e már eddig mind ezek a nagy dolgok, e nélkül a *Hármas Szövetség* nélkül? A'-vagy nem egymás-után erre a *Kötésre* következtek-e mind ezek? Nem arta fordította-e Frantzia ország ennek a nagy Szövetségnek lábra állítottóságától fogva minden igyekezetét, hogy ő is egy *Contra-Szövetséget* állíthasson fel? — hogy *Angliában* a zenebonát élezt-hesse? — hogy a *Török* Udvar, a Tsászári Udvarokkal való békefészeszégésre ingerelhesse? — hogy a *Hollandusokat* kurázsira buzdíthassa? — és hogy a *Spanyolokba* ujj vízfésza-rugó rázkodó erőt önt-hessen? De nem hajó-törést szenvedtek-e már is minden ő próbái ezen nagy Szövetség ellen? Az óta, hogy *Prussia*, a maga rolláját ezen háboruban a Frantziák hozzá való bizodalma iránt ki játszodta, senki ezen Udvarok ellen magát, a kiknek erejek hathatós, segedelem-kút-fejeik ki nem fogyó, és alhatatóságok meg-mozdittathatatlan, az ő Szövetséges *Kötések* ellen ki tenni nem akarja.

„Ez a *Hármas Szövetség* még eddig tsak egyedül az a jó-tétel, a mellyet ez a gyilkos *Revolutzio*s had szűt. — Ebből a *Kötésből* jönnek-ki már most, mint valamely közép pontbol, minden fontos történetek. Ed-dig ezek, tsak a *Coalitzio*' tulajdonságához alkalmaztatott oldalról nézettettek: de ez már most a környülál-lások által meg tisztittatódván, egy nemesebb tzelhoz-képpett ujj formát öltözött magára. Nem ok nélkül mon-dotta II *dik Friedrich* igen gyakran a maga meszfe láto érrelem beli tehetsége szerént ezt a jövendőt: — „Abban a történetbenn, ha Frantzia ország *Respubliká-*

Vá találna változni, ezenn 3 Udvaroknak, a' Bétsi, Petersburgi és Londoni Udvarnak özfze-fzövelkezéseket egész erővel meg kell akadlyoztatni igyekezni; mivel ezek külbömbenn könnyen leg többet tehetökké lehetnének Európábann., — Lettek is mar, és a' Gondviselés igazgatásából ezenn egész tehetőségeket meg sem fogják mind addig szüntetni, mig meg nem mútatták, hogy hafznos Kötéseknek mind fel-állítására*, mind meg-tartására, elég erőbenn vagynak.,,

F r a n t z i a O r f z á g.

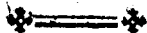
A' 22-dik és 23-dik Januáriusi Párisi levelek summája: —

A' *Directorium*, a' 19-diki közönséges Andentziánn olyan ki-nyilatkoztatást tett, hogy az Assignáták' nyomtató táblái, minden oránn özfze fognak törettetni.

Vagy 3-mad naptól fogva azt kezdték hírelni a' Párisi levelek, hogy *Jourdan* ott volna: de magát még eddig nem nyilatkoztatta vólt-ki. Hogy, a' jövő ezftendő-beli hadi-plánum felett való tanátskőzés végett váratott oda, a' bizonyos. — *Pischegrüt* is várják *Párisba* hasonló okra nézve.

Valami igazánn emlekezetes dolog ezekben a' nspokbann nem igen fordúlt elő *Párisban*. Jan' 21-diké, egészfszen az ő Republikai *Bachuskodásai*kbol állott. Énekeltek, a' Királyság' gyűlölésére esküdtek, oráltak, 's-több e'-félek, mellyeknek hofzfzas le-írásával tudgyuk, hogy tsak unalmat gerjesztenénk Olvasoinkbann.

A' *Hollandusoknál* lévő *Frantzia Kép-viselő Thibau*, így írt onnan közelébbről: — „Igen bizonyos tudósításbol értetem, hogy *Pitt*, úgy nyilatkoztatta légyen ki magát egy helyen, hogy: ha mi, az *eröltetelt kültönt* fel-hajthattjuk, úgy ő arra fogja venni az *Ánglus Királyt*, hogy kezdgyen hoz-

zá a' békélléshez : de ő ellenben semmit el nem mulat meg-probálni , hogy ezen Ihafznos eszköznek (az *erőtített* költsönnek) tökéletességre való menését , meg-akadályoztathassa ; melly tzeljät ha el-érheti , a' háboruhoz esmet a' leg nagyobb tüzzel hozzá fog kezdeni. „

M a g y a r O r f z á g .

A' Magyar országi Nemesség ujjanton sokj ezer mérő zabot ajánlott ezen háboru' izükségeire , olyan fel-tétel alatt , hogy azt a' közelébb lévő magaz,numokba magok el fogják szállittatni.

Páparol. —

„A' múlt héten *Dömök* felé utazván , útamban két Szomoru és az emberiségnek nem kevés piszkára szalgáló történetet kellett hallanom. E' folyó hónapnak 12-dike' verradóján fel-verték egy Kalmár börtöt *Páparn* némelly gonosz-tévök , mellyből kész pénzt és portékát többet el-vittek öt ezer forintot érőnél. — Hetedikben pedig egy éltes , érdemes Szalamellyéki *Szegény* Predikátorra éjjel rajta utván némelly iftentelenek , meg-kötözték , és kész pénz hetedfél ezer forintját vitték-el. — Fájdalom! —

Annál szivelsebb örömmel irom a' *Merkurnak* , *Kis-Somlyai* Predikátor Tiszt. *Hrabovszky György* Urnak nemes és példás iparkodását egy *Orphanotrophiumnak* fel-álléttásában. — Egy szép Kő-házat két szobával és egy kö-kéményes konyhával ditséretesen fel-építettett a' külső tsinoséttáftól meg-válva. Már három ügyefogyott gyermekek tartatnak benne ; idővel még többek , a' midőn a' gyámoltalan árvákon könyörülő jó szivü Keresztények gazdagjabb adakozásaikkal jobban meg-töltik a' szegény Somlyai Arváknak életes Kamarájokat. — Ez a' tsendességben munkálódó Tiszteletes Férjfi , *Palotán*-is hasonló iparkodásának jelét hagyta — mellyet talán utóbb hála-adatosabb szivvel fognak emlegetni a' jó *Palotaiak* a' Szomszéd Ekklesiákkal egybe , mint most.

— Adjon Isten sok illy Munkást az ő Szőlőjé-
be! „

Valóbann ha valami, az illyen az igaz emberi, az igaz felebaráti szeretet: az illyan ember valóságos barátja a' szükölködő emberiségnek — Bár sokak találkoznának illyen Papok! — Melly sok Eklésiák vagynak a' mi hazánkben olyanok, a' mellyekben, csak a' hívek illendő eszközök által serkentetnének, számos illyen kised árva-házakat lehetne fel-állítani. — De, hát a' sok gazdag magtalan Orvos Doctorok, nem lehetnének e' egy ehez hasonló 's-nem kevesebbé hafznos magános *Institutumoknak* eszközei. Melly sok szegény emberek lesznek szünetlen halál' áldozatává a' miatt, hogy Orvos és Orvosi-szer nélkül lévén, vagy csak a' jó szerentsére kéntelenitetnek bízni magokat, vagy gyakrabban olyan Házi-Doktorokra találunk, a' kik erőszakkal küldik őket a' koporsóba. Nem lehetne-e' tehát némelly távol lévő vidékeken olyan magános beteg-házatskákat fel-állítani, a' hova a' beteg falusi lakosok folyamodnának, és a' mellyet az Orvos gyakran meg-látogatván, a' benne lévőket gyógyítaná? Ha egy Pap a' maga Ekléfrátskájában árva-házat állithat-fel; nem állithat-e' egy sokkal meszszebb terjedő esmerettsé-
gü Orvos Doctor, ehez hasonló kised beteg-házat fel? — Nem kívántatnék ide semmi ollyas nagy Systemáju rend-tartás, vagy Patika, a' millyen a' nagy városokba kívántatik. A' mi kevés pedig kívántatnék; arra bizonyosonn találhat egy Doctor segéllöket. — *Ugyan ki találhatna más, ha egy Doctor nem? — Kinek juthat az e'-féle másnak eszibe, ha a' Doctoroknak nem?*

Pestről. —

Felséges Urunk a' Királyi Táblánál, lévő Tábla-Bíró T. Boronkay Urat, és ugyan azon Tábla Afsefősrát T. Szilasi Urat, királyi Consiliáriusi títulsal méltoztatott érdemeikért meg-tisztelni. „

Tekéntetes *Sturman Márton* Urat, T. N. Gömör Vármegye' Törvényes Tábla Biráját, azon hív,

tetemes Szolgálatjaira, és ezekből reá áradott nyomos erdemeiáé nézve, mellyekkel Hazájához, 's Királyához, nem tsak saakadatlan viseltetett l hanem azokat, már boldog emlékezetű, *Mésodik József* Tsászar, és Király alatt sok izben nyilván meg is mutatotjá. és a' mellyeket tetézni mind eddig az ideig sem szűnt meg; ő Tsász. 's Királyi Felsege ebben a' most folyó esztendőben, múlt Jánuhriusban, *Hirályi Tanatsofságra* méltoztatott emelni.

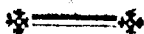
E r d é l y.

Brassóbol Jan. 26-dikánn. — „Már most nem azt hirdetheti ki a' Merkur, mind az el múlt Esztendőnek fogyta felé, hogy a' félelem arra kényszeríté bölts Előljáróinkat a' pestises nyavalya eránt, hogy jó Rendeléseket tégyenek: hanem azt, hogy tegnap előtt az egész *Bartzasági* Districtusunkbann lévő *Szász, Magyar és Oláh* Gyülekezetekben, hála-ado Isteni tiszteletek-is a' már egészfen meg-szűnt ragadó nyavalyáért, tartattanak. Itt a' városi Katedrále Templomunkban véghez vitte azon Hálá-adó ditséretet T. T. *Preidt* György Ur, a' városi Nagy Pap és az ide-való Evang. Oskoláknak és Magyar Ekklesiáknak Inspectorá; ezen tzélnak el-ériséül fel-vette magának Textusul Efes. 5, 20. El-beszéllette ezen mételes nyavalyának gyakor izben *Bartzaságunkon* való kegyetlen Uralkodását egész az el-múlt Esztendőig; ezek után ki-hozta mind ezekből az Istennek bölts, és atyai Igazgatását az emberi Nemzetre nézve. — A' *pestis* pedig bétsúfza hozzánk *Oláh* országból a' *Tömösi* szoros járáson, hová tizenyóltz pestises személy illanta-bé a' meg-irt Országból. Ezek közzül tizenegyen a' Ragadónak sákmánnyává is lettek; a' többi pedig a' szemes gondviselés által meg-tisztula. Noha szoros vigyázás alatt tartattak mindenek, még is tsak nem ettől a' szélétől Tájékunknak, majd kereftül a' másik szélég lopá által magát ő kegyelme. Meg-állapoda s. i. *Wörösmartban* (Rothbach) és el-prédála rész-

szerént az *Oláhok* rész szerént pedig a' *Czigányok* között, hét Személyeket. Tovább is el-harapádzott volna, de Előljáróinknak hathatós Rendeléseik és szemes vigyázásaik által többet az el tölt Efsz-tendőnek két Hónapjaiban t. i. Augusztusban és Septemberben, ezen 18 Személyeken kívül, nem küldhete az Elyseumba. — Ha azon Szabdákat, a' mellyekhez a' gyanús pestises személyeknek kellete magokat alkalmaztatni, meg-kaphatom, szolgálni fogok vélek a' Merkurnak; kinek ez uttal azt is tudtára adhatom, hogy a' tegnapi nap vólt az a' nap, a' mellyen Városunknak Főtisztjei választattak. A' Voksoknak többsége szerént lett Városunk' és Districtusunk' Birájává *Herrmann György Ur*, Királyi Tanácsos, Felnagyává pedig *Drauth József August Ur*. A' Centumviralis Communitásnak pedig Oratorává választaték *Fronius Theodor Ur*; mind hármon várják tehát már a' Királyi Confirmatiót.

Ha akarja a' Mercurius, tudni, hogy miképpen viseli magát itt a' bértzek között is a' Természet, arra azt felelhetem, hogy igen is feketén, mofsárofsan és sűrű ködöfsen, el annyira, hogy némellykor alig esmerteti meg 10 lépésnyire is a' jó esmerőft a' másiktól. Illy szomorúan fársángolnak és komédiáznak lakófsaink. De még fintsen ám ezen természeti szokatlan változás is haszon nélkül; mert ennek kezdetében a' múlt nyáron 's őszönn tolvajokkal el-lepve lévő *Bartzaságunkat* meg őltalmazta számtalan prédálásaiktól és gyujtogatásaiktól; hogy némellykor tsipős is vólt, tehát behuzák ezen pusztítók magokat Kalyibáikba. —

Éppen most ötlék elmémbe, hogy a' múlt efsz-tendőnek fogyta felé azt olvastam egy *Bukaresti* levélből, hogy ott a' pestisnek kezdetétől fogva majd éppen meg szünéséig mintegy 2250 személy lett légyen annak prédájává; ugyan akkor az is irattatott, hogy a' drágaság egészfszen meg szünt — ha ez így vagyon, a' mint bizonyos is vagyok benne, úgy tehát a' ragadó nyavalyának is vége vagyon. &c.

A' következő levélből ellenkezőt olvasunk a' *Hunyad* Vármegyével szomszédos *Olah* Orizági határok iránt:

Devárol, Ján. 15-dikénn:

Az *Olah* Orizági pestis a' *Hunyad* Vármegyei szélek felé *Syly*hez közelíteni kezdven, már a' *Nemes* Vármegye ugyan szorgalmatosan munkálodik, a' jó rendelések meg tételiben, hogy a' pafsufok őriztessenek, se ki se bé, senki ne botsattassék. Az *Olah* Orizág felöll való határ szél, fegyveres katonákkal van meg-rakva, azon belöll lesznek más rendbeli *Vigyázok*, *Nemes* emberekből, még pedig úgy: hogy két hétig háromszáz *Háttzegvidéki* Nemesség lesz az őrizeten; az után más két hétig a' *Maros* mellyéki *Hunyad Vármegyei* ugyan annyi Nemesség, az után való két hétig esmét annyi nemesség jó *Zaránd*bol a' *Vigyázatra*: negyedik rendbeli *Vigyázatot* (a' melly leg jobb is, ha késő nem talál-na lenni) bizták a' *Papokra*, hogy a' *Templomokba* különösön most a' pestis el-távozásáért imátkozzanak; 's ez tegnapi napon közönséges *Devotio*val el is kezdeték.

Az idő egefségtelen, még hideglelés ellen is nem lehet sohol találni hó-levet: ködös, gyenge, sem eső, sem fagy. — Bizony meg-ijedtünk.

* * *

ELMÉLKEDÉS.

Mellyben a' jó tétel, hála-adással meg-esmértetik.

I.

El-merültem *Bánatimban*

A *Bú* majd meg-eméftett.

Minden-felül utaimban

Agságot, gond terjesztett.

Mind nyugtomban, mind álmomban

A' remenység ijesztett,

Még bé léptem *Kolosvárbán*,

Hol *Tsillágom* fell tettzett.

2.

Azt gondoltam, e' bánatnak
 Soha vége nem léfzen ;
 Mint Tengerben a' Hajónak
 Szélvész velem úgy téfzen.
 De az *Isten* minden rofznak —
 Határt.vet és jót téfzen ;
 Mert irgálmás — a' *Lator*nak
 Bocsájtani van kéfzen.

3.

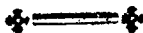
Aldassék hát *Isten'* Neve !
 A' ki engem teremtett
 Gyullad hozzá Szivem Heve ;
 Mert ő engem szeretett.
Kolosvári népnek Szive —
 Vig Örökre gerjesztett.
 Ennek vagyok, 's leszek Hive ;
 Mert ujra fel éllesztett.

4.

Ditsértessék hát *Kolosvár* !
 Nyelvem által még élek —
 Szivem nyugszik *Benned* immár,
 Bu 's bánattul nem félek.
 Az ellenség tsapkodjon bár
Benned bizom hív Lélek.
 Nem vétek hát, nem léfzen kár,
Rolad ha én jót vélek.

5.

Gyönyörködöm hát már *Benned*,
Kolosvárnak városza.
 Mint-hogy hozzám jó volt Szived
 Léfzek Nyájjad' adóssa.
 Bennem vet Sziv, a' ki hived.
 Minden viz el sem mofsa.
 Nevelkedjen *Ditséreted*.
 Annaira mint por morzsa —

6.

Tartsa Isten Szép Népedet,
 Hofzas jó egészségben,
 Nevelje fel Gyermekidet.
 Erkölcök épségében.
 Áldgya Malasztal Megyédet,
 Földnek kövérségében.
 Terjedtze híres Nevedet —
 Magyar ditsőségében

7.

Boldog Magyar ki ide tér,
 E' *Városnak* öblében;
 Mert itt jó Szív, igazán vér,
 Mind boldogban, Szegényben.
 Buzog azért, Testemben Er,
 S-öröm méltán Szívemben.
 Szám, es Nyelvem többet nem kér,
 Tarts engem Kegyelemében.

8.

Fel áldozom, hiv szívemet,
 A' ki tsák egy morzsalék,
 Hozzá teszem kézfiségemet,
 Ki jó Szívben, Erös — ék.
Kolozvárért Életemet
 A' ki nem is hulladék!
 Fel-szentelem Mindenemet,
 Talán elég Ajándék.

Várad i Istvány, Kolozvári Normális
 Professor által 1796-dik éftendőben.